

АДМІНІСТРУВАННЯ АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ З РЕАЛІЗАЦІЇ ПАЛЬНОГО: СТАН І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

ADMINISTRATION OF EXCISE TAX ON FUEL SALES: STATUS AND DEVELOPMENT PROSPECTS

Акцизний податок на пальне є важливим елементом податкової системи, який забезпечує значну частину державних доходів. Проте ефективність його адміністрування ставить перед податковими органами низку викликів. У статті проаналізовано основні проблеми, пов'язані з адмініструванням акцизного податку на пальне, зокрема недосконалість законодавства, складність адміністративних процедур та вплив тіньового ринку. Особливу увагу приділено інноваційним підходам до вирішення цих проблем, таким як цифровізація процесів, впровадження електронних сервісів та використання блокчейн-технологій. Розглянуто міжнародний досвід у сфері адміністрування акцизів, який дозволяє виявити кращі практики для удосконалення національної системи. У статті запропоновано рекомендації для покращення ефективності адміністрування акцизного податку на пальне, що сприятиме збільшенню державних доходів та боротьбі з нелегальними схемами.

Ключові слова: акцизний податок, пальне, адміністрування податків, законодавство, цифровізація, автоматизація, блокчейн-технологія.

The article explores the specifics and challenges of excise tax administration on fuel within the context of modern fiscal governance. The purpose of the study is to investigate the current state of administrative mechanisms for excise taxation on fuel, identify major obstacles to effective control, and outline practical approaches to enhance transparency and efficiency. The relevance of this topic lies in the increasing importance of fuel taxation as both a fiscal and regulatory instrument, particularly in the face of climate challenges and shadow market pressures. The study is based on the analysis of legislative frameworks, current administrative procedures, and comparative international practices, with emphasis on digitalization trends and automation tools. The methodology involves a systemic approach to classify key administrative problems and evaluate innovative technological solutions for tax control, including electronic reporting, real-time monitoring, integration with accounting systems, and the use of blockchain and crowdsourced data. The results demonstrate that the complexity of legal regulations, administrative burdens, and the scale of illicit fuel trade significantly undermine fiscal performance. The article highlights that consistent digital transformation and legislative refinement are crucial for overcoming these inefficiencies. It also identifies several promising practices from countries such as Sweden, Germany, and Singapore, where electronic systems ensure better traceability and enforcement. Particular attention is paid to the integration of smart technologies, which reduce human error and improve the responsiveness of control systems. The proposed improvements are aimed at reducing fiscal losses, optimizing tax administration processes, and supporting the development of a sustainable tax environment. Practical significance is reflected in the proposed steps to enhance tax administration: creation of analytical centers, legislative amendments, adoption of smart control systems, and broader public-private cooperation. These measures are expected to improve fiscal discipline, reduce shadow operations, and contribute to a more competitive and transparent energy market in Ukraine. The article is valuable for policymakers, tax authorities, and scholars focused on public finance modernization and effective tax governance.

Key words: excise tax, fuel, tax administration, legislation, digitization, automation, blockchain.

УДК 336.226.322:005.8

DOI: <https://doi.org/10.32782/dees.18-43>

Тесленко М.С.¹

аспірант,

Національний університет біоресурсів і природокористування України

Teslenko Mykhaylo

National University of Life

and Environmental Sciences of Ukraine

Постановка проблеми. Акцизний податок відіграє ключову роль у наповненні державного бюджету багатьох країн, зокрема й України. Його фіскальне значення полягає не лише в забезпеченні стабільних надходжень до бюджету, а й у реалізації регуляторної функції держави, що дозволяє впливати на споживчу поведінку та структуру ринку. Серед усіх акцизних надходжень особливе значення має податок на пальне, адже він не лише забезпечує значну частку бюджетних доходів, а й безпосередньо впливає на формування цін на енергоресурси, транспортну логістику, інфляційні очікування та конкурентоспроможність національної економіки.

Паливний акциз також має стратегічне значення у контексті розвитку дорожньої інфраструктури, екологічної безпеки та енергетичної політики. Надходження від цього податку часто цільово

спрямовуються на фінансування ремонту та утримання автомобільних доріг, що особливо актуально в умовах відновлення критичної інфраструктури. Водночас акциз на пальне виконує екологічну функцію, оскільки його диференціація за видом пального може стимулювати використання більш чистих і відновлюваних енергоресурсів.

Раціональне та прозоре адміністрування цього податку є надзвичайно важливим як для стабільного фінансування державних програм, так і для збереження економічної рівноваги, підвищення конкурентоспроможності бізнесу, мінімізації тіньових схем та досягнення екологічних пріоритетів. Проте в Україні адміністрування акцизного податку на пальне залишається складним через часті зміни законодавства, складність процедур, недостатню цифровізацію контролю та наявність нелегального ринку, що вимагає переосмислення існуючих

¹ ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-4621-5417>

підходів до адміністрування, впровадження сучасних інформаційно-аналітичних систем та гармонізації з найкращими міжнародними практиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питанням акцизного оподаткування, зокрема щодо пального, присвячено праці таких науковців, як Монаєнко А.О., Атаманчук Н.І. [1], Тучак Т.М., Шейко Н.В. [11], Качула С.В., Щирий Г.В. [8], Макаренко В. В. [10] та ін. Дослідження цих авторів охоплюють аспекти законодавчого забезпечення справляння акцизного податку, організаційно-методичні підходи до адміністрування, фіскальну ефективність податкових надходжень, контрольні механізми, а також міжнародний досвід.

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми. Однак, незважаючи на наявні напрацювання, проблематика цифровізації процесів адміністрування акцизного податку, запровадження автоматизованих систем контролю за обігом пального, інтеграції з обліковими системами підприємств та використання інноваційних технологій (зокрема блокчейн, аналітичних алгоритмів, електронних чеків) потребує подальшого комплексного дослідження. Недостатньо висвітленими залишаються й питання подолання впливу тіньового ринку на ефективність адміністрування, а також адаптації кращих міжнародних практик до умов України.

Формування цілей статті. Метою даної статті є дослідження актуальних проблем, що виникають у процесі адміністрування акцизного податку на реалізацію пального, з урахуванням сучасних викликів, таких як тіньовий обіг пального, нормативна нестабільність і недостатній рівень цифровізації фіскальних процедур. Основними завданнями є:

Проаналізувати сутність акцизного податку на пальне та його роль у формуванні бюджетних доходів, зокрема у контексті фінансової децентралізації та цільового фінансування інфраструктури.

1. Виявити ключові проблеми адміністрування акцизного податку, пов'язані з недосконалістю нормативно-правової бази, складністю адміністративних процедур та масштабами нелегального ринку пального.

2. Оцінити можливості цифровізації та автоматизації процесів адміністрування податку шляхом впровадження інноваційних підходів: електронної звітності, моніторингових систем, блокчейн-технологій, аналітичних інструментів та електронних чеків.

3. Узагальнити позитивний міжнародний досвід адміністрування акцизного податку на пальне та визначити можливості його адаптації до українських умов.

4. Сформулювати практичні рекомендації щодо вдосконалення адміністрування акцизного податку в Україні, спрямовані на підвищення прозорості, зниження тінізації та забезпечення стабільного бюджетного надходження.

Кінцевою метою є обґрунтування напрямів оптимізації системи адміністрування паливного акцизу на основі поєднання сучасних цифрових технологій, ефективного правового регулювання та кращих світових практик, що сприятиме зміцненню фіскальної дисципліни та розвитку прозорого енергетичного ринку України.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Акцизний податок належить до непрямих податків і включається в кінцеву вартість товарів чи послуг, фактично сплачуючись кінцевим споживачем. Він накладається на окремі категорії товарів, здебільшого ті, що мають високу еластичність попиту, зокрема алкогольні та тютюнові вироби, паливо, транспортні засоби, електроенергію тощо.

У сфері адміністрування акцизного податку з реалізації пального українські науковці пропонують різні підходи та визначення цього процесу. На думку Т. Тучак та Н. Шейко [11], адміністрування акцизного податку включає інформаційно-правову

Таблиця 1

Ключові аспекти адміністрування акцизного податку на пальне

Характеристика	Опис
Об'єкт оподаткування	До категорії підакцизного пального належать нафтопродукти, газ, біопаливо та інші паливні матеріали, що використовуються у транспортному, промисловому та комерційному секторах.
Ставки податку	Величина акцизного податку на пальне може бути фіксованою або змінною, залежно від таких параметрів, як тип пального (бензин, дизель, біопаливо) та його екологічні характеристики (вміст шкідливих речовин, рівень забруднення довкілля).
Платники податку	До категорії платників належать виробники та імпортери пального, які зобов'язані зареєструватися в податкових органах, вести облік реалізованого пального та вчасно сплачувати податок до державного бюджету.
Адміністрування	Контроль за справлянням акцизного податку здійснюють податкові органи. У багатьох країнах він є одним із основних джерел бюджетних доходів, використовується для фінансування транспортної інфраструктури, екологічних програм та інших стратегічно важливих державних витрат.
Особливості оподаткування	Оскільки використання пального є основним джерелом викидів парникових газів, акцизний податок також виконує екологічну функцію, стимулюючи скорочення споживання традиційного пального та перехід на більш екологічні джерела енергії

Джерело: систематизовано автором на основі [4, с. 254]

та фіскальну складові. Перша передбачає дотримання платниками законодавчої бази щодо порядку розрахунку та сплати акцизного податку, надання консультацій податковими органами платникам. Фіскальна складова – забезпечення необхідної кількості надходжень акцизного податку до бюджетів різних рівнів та контроль на всіх етапах його адміністрування.

А. О. Монаєнко та Н. І. Атаманчук комплексно розкривають процес адміністрування акцизного податку [1], зокрема на пальне, аналізуючи історичні передумови його становлення, правові особливості оподаткування різних видів пального, міжнародний досвід (особливо країн ЄС) та сучасні проблеми в українському законодавстві. Вони наголошують на складності процедур, недостатній ефективності контролю та необхідності вдосконалення механізмів адміністрування шляхом спрощення процедур, підвищення прозорості та адаптації європейських підходів.

Інші дослідники, зокрема Качула С. та Щирий Г. [8], надають визначення поняття «адміністрування акцизного оподаткування» як сукупність заходів, спрямованих на організацію та контроль процесу справляння акцизного податку, що включає реєстрацію платників, облік об'єктів оподаткування, контроль за правильністю обчислення та сплати податку, а також застосування санкцій за порушення податкового законодавства.

Проаналізовані нами наукові джерела [2, с. 160], доводять, що адміністрування акцизного податку стикається з кількома ключовими проблемами :

Недосконалість законодавства. Чинне законодавство не завжди враховує всі аспекти обліку та контролю акцизного податку, що створює передумови для ухилення від сплати та інших порушень, а постійне оновлення регуляторних вимог ускладнює діяльність як для платників податку, так і для контролюючих органів, які змушені регулярно адаптувати свої підходи до нових вимог.

Складність адміністрування. Надмірно складні адміністративні процедури можуть призводити до затримок у податкових розрахунках, збільшення витрат часу та ресурсів, а також зниження довіри до державних інституцій. Крім того, недостатня ефективність механізмів контролю за обігом пального ускладнює виявлення зловживань і випадків ухилення від сплати податку.

Тіньовий ринок пального. Нелегальний продаж пального зменшує обсяг податкових платежів, що негативно впливає на фінансування державних програм. Також це призводить до несправедливої конкуренції, оскільки легальні компанії, що дотримуються податкових зобов'язань, змушені конкурувати з нелегальними продавцями, які пропонують пальне за нижчими цінами через ухилення від сплати податків.

Сучасний досвід реалізації адміністрування акцизного податку вказує, що основними шляхами

подолання проблеми реалізації пального є цифровізація та автоматизація процесів як такі, що можуть значно полегшити контроль та зменшити ризики ухилення від сплати податків.

Виокремимо ряд інноваційних підходів [3, с. 270], які можуть бути ефективними у цьому зв'язку, оскільки зменшують корупційні ризики та зловживань зі сторони платників податків:

– *Електронні декларації та звітність*: впровадження електронних систем для подання декларацій та звітів може значно зменшити час, необхідний для обробки документів, а також знизити кількість помилок і зловживань.

– *Автоматизовані системи моніторингу*: встановлення систем моніторингу в реальному часі, які відстежують обсяги реалізації пального та відповідність податкових зобов'язань. Це може включати інтеграцію з системами POS (Point of Sale) та іншими торговими системами.

– *Інтеграція з системами обліку*: підключення системи адміністрування акцизного податку до бухгалтерських та складських систем для автоматичного обліку та перевірки даних.

– *Електронні чекові системи*: впровадження електронних чеків, які автоматично передають інформацію про транзакції до податкових органів.

– *Аналітичні інструменти*: використання аналітичних інструментів для виявлення аномалій у даних про продаж пального, що може вказувати на можливі зловживання або помилки.

– *Блокчейн-технології*: використання блокчейн-технологій для забезпечення прозорості та неможливості підробки даних про реалізацію пального.

– *Краудсорсинг інформації*: залучення бізнесу та громадськості для збору даних та моніторингу, що може допомогти виявити порушення та підвищити прозорість.

На нашу думку, саме ці підходи можуть суттєво полегшити адміністрування акцизного податку, зменшити адміністративні витрати і підвищити ефективність контролю за дотриманням податкового законодавства. Ще одним шляхом подолання проблем в адмініструванні акцизного податку з реалізації пального є покращення законодавчої бази, внесення змін до ПКУ, інструкції з обліку нафтопродуктів [9].

Практика адміністрування податків доводить, що для законодавчого врегулювання корисними будуть ряд важливих змін та доповнень (рис. 1). Ці зміни можуть допомогти забезпечити більш ефективне адміністрування акцизного податку, зменшити кількість порушень та покращити загальну податкову дисципліну.

Заслуговує на вивчення проблеми ефективного адміністрування акцизного податку аналіз кращих практик у зарубіжних країнах.

Таким чином, більшість країн використовують сучасні цифрові та автоматизовані системи для адміністрування акцизного податку, що допомагає

Рис. 1. Ключові напрями законодавчого вдосконалення адміністрування акцизного податку на пальне

Джерело: створено автором на основі [3, с. 273; 7, с. 112; 5]

Таблиця 2

Аналіз кращих практик адміністрування акцизного податку на пальне в різних країнах

Країна	Практики
Швеція	використовує розвинуті цифрові системи для моніторингу реалізації пального; система контролю на основі електронних декларацій дозволяє зменшити адміністративні витрати і підвищити точність даних; шведські органи влади публікують дані про реалізацію пального і сплату акцизів, що сприяє прозорості і підвищує довіру до системи.
Німеччина	Німеччина інтегрує адміністрування акцизного податку з митними системами, що дозволяє ефективніше відстежувати імпорту та експорт пального; німецькі підприємства зобов'язані подавати електронні звіти про обсяги реалізації пального, що допомагає автоматизувати процес перевірки та зменшити можливість шахрайства.
Фінляндія	розглядає використання блокчейн-технологій для забезпечення прозорості і зменшення можливості підробки даних про продаж пального; Фінляндія має інтегровані системи обліку та контролю, які дозволяють оперативно реагувати на порушення та ефективно управляти податковими процесами.
Сінгапур	використовує аналітичні інструменти для виявлення аномалій у даних про реалізацію пального, що допомагає виявити можливі порушення та несанкціоновані транзакції; в країні широко застосовуються автоматизовані перевірки і регулярні аудити для забезпечення відповідності законодавству.
Австралія	активно використовуються системи GPS та RFID для відстеження транспортування пального, що дозволяє контролювати ланцюг постачання та виявляти можливі порушення; має добре налагоджену координацію між податковими органами та іншими державними структурами для ефективного адміністрування акцизного податку.
Нідерланди	використовують передові системи для електронного моніторингу та контролю обсягів реалізації пального, що включає інтеграцію з системами управління запасами та торгівлі; активно застосовують новітні технології для забезпечення відповідності податковим зобов'язанням та боротьби з порушеннями.

Джерело: систематизовано автором на основі [12]

зменшити людський фактор і підвищити точність даних.

Висновки. Узагальнюючи основні проблеми, що супроводжують адміністрування акцизного податку на пальне, звернемо увагу на наступне.

Найбільш загальними для вивчення є такі питання, як 1) недосконалість законодавчого регулювання, 2) складність податкових процедур та 3) негативний вплив тіньового ринку на бюджетні надходження.

Одним із найбільших викликів є часті зміни в нормативно-правовій базі, які створюють правову невизначеність для підприємств і ускладнюють контроль для податкових органів. Крім того, значний обсяг нелегального обігу пального призводить до бюджетних втрат і порушує принципи чесної конкуренції.

Для вирішення цих проблем на сьогодні у практику адміністрування акцизного податку, є застосування інноваційних підходів, спрямованих на підвищення ефективності адміністрування акцизного податку.

Зокрема, ключову роль у цьому процесі відіграє цифровізація та автоматизація процедур, що включає впровадження електронних систем подання декларацій, моніторингу транзакцій та використання аналітичних інструментів для контролю за рухом пального. Для цього вкрай важливою є потреба удосконалення законодавчого регулювання, зокрема оновлення вимог до звітності, усунення зайвих бюрократичних перепон та посилення відповідальності за порушення податкового законодавства.

Практичний досвід таких країн, як Швеція, Німеччина та Сінгапур, переконливо свідчить про те, що інтеграція автоматизованих рішень та цифрових інструментів в адміністрування акцизного податку дозволяє суттєво зміцнити контрольні механізми. Застосування електронних сервісів сприяє підвищенню прозорості фінансових операцій, знижує ризики втручання людського чинника та формує довіру до податкової системи з боку легального бізнесу. Адаптація подібних практик до українських реалій із урахуванням національних особливостей може стати важливим етапом у подоланні проблем тіньового ринку пального та оптимізації фіскального адміністрування загалом.

У зв'язку з цим, перспективними для адміністрування акцизного податку є наступні кроки:

1) створення спеціалізованих аналітичних центрів для моніторингу обігу пального та контролю за сплатою акцизного податку;

2) упровадження технологічних рішень для автоматизації процесів адміністрування;

3) покращення законодавчої бази для забезпечення стабільності податкової системи;

4) вивчення досвіду зарубіжних країн і покращення національних практик адміністрування акцизного податку.

Завдяки таким крокам значно підвищиться прозорість процесу адміністрування акцизного податку на пальне, що відповідно зменшить рівень тіньового ринку та забезпечить стабільні бюджетні надходження. Такий підхід не лише покращить податкову дисципліну, але й стане фактором розвитку конкурентного, прозорого та орієнтованого на зростання енергетичного ринку України.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Атаманчук Н. І., Монаєнко А. О. Правове регулювання акцизного оподаткування в умовах сучасних викликів та тенденцій розвитку правової системи. Київ : Гельветика, 2022. 96 с.

2. Бернадін В. А. Поняття та класифікація адміністративних правопорушень у сфері обігу підакцизних товарів. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 12. С. 160–164.

3. Боровик П. М. Вдосконалення механізму податкового регулювання виробництва та обігу підакцизних товарів. *Збірник наукових праць Уманського національного університету садівництва*. 2013. № 82. С. 270–276.

4. Волощук Р. Є. Акцизний податок: сутність і визначальні характеристики. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 41. С. 254–260.

5. Голуб О. С., Кононенко І. Ю. Цифровізація адміністрування податків як чинник ефективності податкової політики. *Фінанси України*. 2022. № 5. С. 78–92.

6. *Державна служба статистики України*. URL: <https://ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 07.07.2025).

7. Дозорець П. М. Форми податкового контролю органів державної фіскальної служби за обігом підакцизних товарів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2015. № 35. С. 112–115.

8. Качула С., Щирий Г. Адміністрування акцизного оподаткування в Україні: сутність та перспективи розвитку. *Держа та регіони. Серія: економіка та підприємництво*. 2020. № 3(114). С. 89–96. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-3-39> (дата звернення: 07.07.2025).

9. Куюн С. Якщо підвищення акцизу на пальне співпаде у часі зі зменшенням цін на нафту – то пройдемо це непомітно. URL: <https://1zahid.com/info/yakshho-pidvyshhennya-aktsyzu-na-palne-spivpade-u-chasi-zimshennnyam-tsin-na-naftu-to-projdemo-tse-nepomitno-ekspert-palyvnogo-rynku/> (дата звернення: 07.07.2025).

10. Макаренко В. Вдосконалення податкового регулювання ринку нафтопродуктів України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 17. С. 186–190. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/17_1_2018ua/42.pdf (дата звернення: 07.07.2025).

11. Тучак Т., Шейко Н. Адміністрування акцизного податку у контексті його фіскальної ефективності. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-63> (дата звернення: 07.07.2025).

12. Bernhardt L., Breiderhof X., Dewenter R. New Evidence on Price Effects of Transparency Regulations in European Fuel Markets. *Journal of Industry, Competition and Trade*. 2025. № 25. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10842-024-00438-1> (дата звернення: 07.07.2025).

REFERENCES:

1. Atamanchuk N. I., Monaienko A. O. (2022) *Pravove rehuliuвання aktsyznoho opodatkovannia v umovakh suchasnykh vykykiv ta tendentsii rozvytku pravovoi systemy* [Legal regulation of excise taxation in the context of current challenges and trends in the legal system development]. Kyiv: Helvetyka, 96 p. (in Ukrainian).
2. Bernadin V. A. (2019) Poniattia ta klasyfikatsiia administratyvnykh pravoporushen u sferi obihu pidaktsyznykh tovariv [Concept and classification of administrative offenses in the circulation of excise goods]. *Pidpriumnytstvo, hospodarstvo i pravo – Entrepreneurship, Economy and Law*, vol. 12, pp. 160–164. (in Ukrainian).
3. Borovyk P. M. (2013) Vdoskonalennia mekhanizmu podatkovoho rehuliuвання vyrobnytstva ta obihu pidaktsyznykh tovariv [Improvement of the tax regulation mechanism for the production and circulation of excise goods]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho natsionalnogo universytetu sadivnytstva – Collected Works of Uman National University*, vol. 82, pp. 270–276. (in Ukrainian).
4. Voloshchuk R. Y. (2020) Aktsyznyi podatok: sutnist i vyznachalni kharakterystyky [Excise tax: essence and key characteristics]. *Infrastruktura rynku – Market Infrastructure*, vol. 41, pp. 254–260. (in Ukrainian).
5. Holub O. S., Kononenko I. Yu. (2022) Tsyfrovizatsiia administruvannia podatkov yak chynnyk efektyvnosti podatkovoi polityky [Digitalization of tax administration as a factor of tax policy efficiency]. *Finansy Ukrainy – Finance of Ukraine*, vol. 5, pp. 78–92. (in Ukrainian).
6. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed July 7, 2025)
7. Dozorets P. M. (2015) Formy podatkovoho kontroliu orhaniv derzhavnoi fiskalnoi sluzhby za obihom pidaktsyznykh tovariv [Forms of tax control by the State Fiscal Service over the circulation of excise goods]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, vol. 35, pp. 112–115. (in Ukrainian).
8. Kachula S., Shchynyi H. (2020) Administruvannia aktsyznoho opodatkovannia v Ukraini: sutnist ta perspektyvy rozvytku [Administration of excise taxation in Ukraine: essence and development prospects]. *Derzhava ta rehiony. Serii: Ekonomika ta pidpriumnytstvo – State and Regions. Series: Economy and Entrepreneurship*. vol. 3(114), pp. 89–96. DOI: <https://doi.org/10.32840/1814-1161/2020-3-39> (accessed July 7, 2025). (in Ukrainian).
9. Kuiun S. (n.d.) Yakscho pidvyshchennia aktsyzu na palne spivpade u chasi zi zmeshenniam tsin na naftu – to proidemo tse nepomytno [If the increase in fuel excise tax coincides with the fall in oil prices – we will go through it unnoticed]. Available at: <https://1zahid.com/info/yakshho-pidvyshhennya-aktsyzu-na-palne-spivpade-uchasi-zi-zmeshennyam-tsin-na-naftu-to-projdemo-tse-nepomytno-ekspert-palyvnogo-rynku/> (accessed July 7, 2025). (in Ukrainian).
10. Makarenko V. (2018) Vdoskonalennia podatkovoho rehuliuвання rynku naftoproduktiv Ukrainy [Improving tax regulation of the petroleum market in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnogo universytetu – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*, vol. 17, pp. 186–190. Available at: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/17_1_2018ua/42.pdf (accessed July 7, 2025). (in Ukrainian)
11. Tuchak T., Sheiko N. (2022) Administruvannia aktsyznoho podatku u konteksti yoho fiskalnoi efektyvnosti [Excise tax administration in the context of its fiscal efficiency]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-63> (accessed July 7, 2025). (in Ukrainian)
12. Bernhardt L., Breiderhof X., Dewenter R. (2025) New Evidence on Price Effects of Transparency Regulations in European Fuel Markets. *Journal of Industry, Competition and Trade*, vol. 25. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10842-024-00438-1> (accessed July 7, 2025).